

Publikálásról és pár kapcsolódó kérdésről kezdő kutatóknak

Ferenci Tamás
tamas.ferenci@medstat.hu

Utoljára frissítve: 2023. május 16.

Tartalom

Tartalomjegyzék

1 Folyóiratok világa, a folyóirat-publikálás	1
1.1 Pár szó a tudományos folyóiratokról	1
1.2 Befogadási, bírálati és publikációs folyamat	4
1.3 Predatory publishing	9
1.4 Bibliográfiai adatbázisok és keresők	11
2 Tudománymetria	12
2.1 Újságot jellemző mutatók	12
2.2 Egyént jellemző mutatók	15
2.3 Cikket jellemző mutatók	16
3 Cikketek láthatósága	17
4 Munkásságunk láthatósága	18

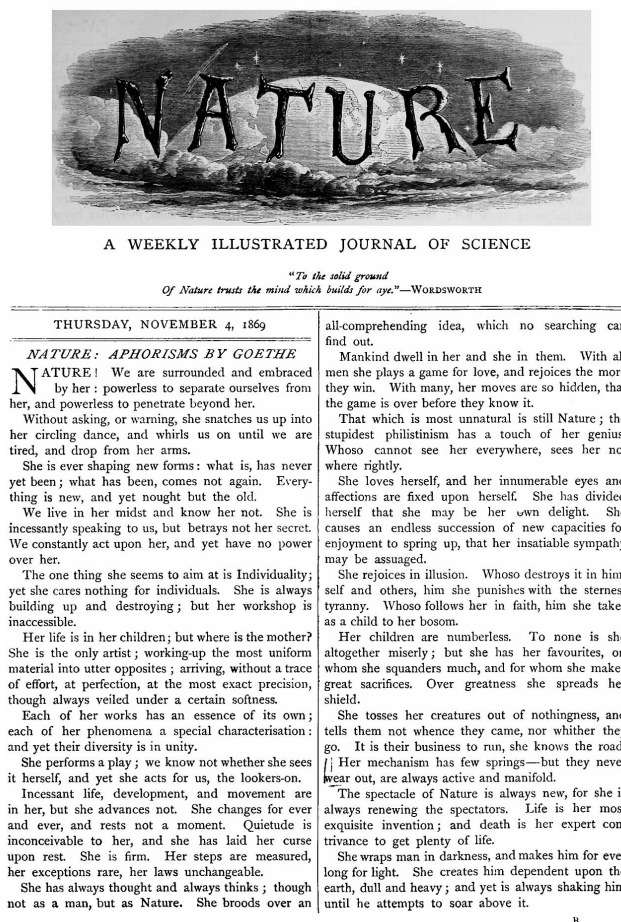
1. Folyóiratok világa, a folyóirat-publikálás

1.1. Pár szó a tudományos folyóiratokról

A tudományos folyóiratokról

- A tudományos eredmények közlésének egyik legfontosabb eszköze; 1665 óta
- Exponenciális növekedés (plusz hatalmas kompartmentalizáció)
- 2000 kiadó, de a cikkek majdnem fele a három nagynál jelenik meg (Elsevier, Springer, Wiley)

- Miért írjunk tudományos folyóiratnak?

A folyóirat-publikáció klasszikus üzleti modellje

- A szerzők ingyen dolgoznak (ellentételezés maga az, hogy cikkük jelenik meg)
- A kiadó a fizető olvasókból él
- A cikkek ugyanis csak vásárlással szerezhetőek be (klasszikusan: előfizetés, vagy lapszám megvétele, ma egyre inkább: konkrét cikk megvétele, paywall)
- Sok kritika ezzel kapcsolatban (az Elsevier például elég konkrétan sokak bögyében van, ld. pl. a Cost Of Knowledge kezdeményezést 2012-ben)

Az open access és árnyalatai: gold

- Másik lehetőség: maga a folyóirat bárki számára elérhetően közli a cikket

- De akkor ki állja a cehhet?
- Maga a szerző! (APC, article processing charge)
- Nagyságrendileg: néhány száztól néhány ezer dollárig
- A legjobban elérhető az olvasó számára (mindjárt látni fogjuk, hogy ez elemi érdeke a szerzőknek)
- Gold: ha a folyóirat honlapjáról, bármely más cikkhez hasonlóan érhető el az olvasónak (csak ugye ingyen)

Az open access és árnyalatai: green

- A folyóirat a saját honlapján úgy közli a cikket, mintha fizetéshez kötött lenne
- De: máshol elérhető a cikk ingyen is
- „Self-archiving”, preprintek: ld. később
- Az olvasó számára némileg macerásabb (meg kell találni)

Az open access és árnyalatai: delayed (embargó)

- Kezdetben fizetéshez kötött, de valamennyi idő múlva elérhető (green vagy gold módon)
- Ez az embargó-periódus
- A kiadók újságonként meghatározzák:

ISSN	Journal Name	Embargo Period (months)
2212-6716	AASRI Procedia	0
1876-2859	Academic Pediatrics	12
1076-6332	Academic Radiology	12
0001-4575	Accident Analysis & Prevention	36
0155-9982	Accounting Forum	36
0361-3682	Accounting, Organizations and Society	36

A bírálat

- A cikk tudományos tartalmának ellenőrzése más kutatók által (peer review)
- Komolyan vehető folyóirat csak bírálaton átesett kéziratot közöl
- Jellemzően 2, esetleg 3 bíráló
 - Titeket is felkérhetnek; a bírálók ingyen dolgoznak (mert jó lapnak bírálni presztízs), év végén meg szokták köszönni a munkát felsorolva a bírálók neveit
- Jellemzően anonim bírálat: minimum a szerző nem tudja ki a bíráló, de néha fordítva sem
- Nem függ össze az open access-szel (csak a csalások miatt, ld. később)

Pár további gondolat a bírálatról

- Időigény: kulcskérdés, néhány héttől több negyedévig (fontos döntési szempont, ld. később)
- Ha szerencsénk van, akkor a folyóiratnál van ilyen:

- Modern tendenciák:
 - Bíráló felfedheti magát a végén (ha szeretné)
 - Bírálathoz közzététel a cikkel együtt

A bírálat sötét oldala

- Van-e egyáltalán, illetve ha van, komolyan vehető-e? (ez utóbbit ld. még a predatory publishing-nél)
- A bírálók sem csálhatatlanok, még ha nem is rosszhiszemű a dolog...
- ...azaz elég sokat próbálkozva bármit lehet közölni? Sajnos e felé megyünk (rosszhiszeműségtől függetlenül)!
- Következmény: „post-publication” diszkusszió (PubMed Commons, rapid response sok helyen, PubPeer stb.)
- Mennyire független a független bírálat...?
- Szándékos hamisítás, és a véletlen, de fundamentális tévedések (pl. adatok összecserélése) ellen kevésbé véd

1.2. Befogadási, bírálati és publikációs folyamat

Előkészületek

- Kézirat elkészítése az Instruction for Authors-nak (IfA) megfelelően
 - Ha már IfA: mindenkinek melegen ajánlom, hogy ismerje meg a \LaTeX -et, busásan megtérülő befektetés!

- Egyéb papírmunka; jellemzően:
 - Copyright-nyilatkozat: a jogok átruházásáról
 - Conflict of interest (COI) deklaráció: fontos! nem arról kell nyilatkozni, hogy milyen anyagi és egyéb érdekeltségek befolyásolták a szerzőket (ténylegesen), hanem, hogy mik befolyásolhatták a szerzőket
- Cover letter szinte mindig kell: miről szól a kézirat, és miért gondoljuk, hogy helye van abban a folyóiratban
- Egy kéziratot egyszerre csak egy helyre adhatunk be! (erről általában szintén nyilatkozni is kell)
- Feltöltés (ma már praktikusán mindenhol elektronikus)
- Nyomonkövetés (szintén elektronikusan, manuscript ID)

Preprint közzététele

- El kell döntenünk, hogy a preprintet, tehát a bírálat, sőt, adott esetben folyóirat által történő szerkesztői befogadás előtti kéziratot közzétesszük-e
- A célszerű forma erre a célra szolgáló, ún. preprint szerver használata
- Az utóbbi években például az orvostudomány bizonyos területein rendkívül népszerűvé vált (máshol már egy-két évtizede is bevett volt)
- A cél: meggyorsítani az információ közzétételét
- Cserében a leírtak nem lektoráltak, ezt a preprint szerverek nagyon hangsúlyosan rögzítik is
- Leghíresebbek: arXiv (elsősorban fizika, matematika, mérnöki tudományok), bioRxiv (biológia), medRxiv (orvostudomány)
- Magyarországon az MTA Könyvtár működtet ilyet (a neve REAL, valószínűleg sok kutatónak elérhető), de sok egyetemnek van saját, amit az egyetemi kutatók használhatnak (SE, BME, ELTE, BCE, ÓE stb.)
- Ha közzétesszük a preprintet, akkor mindenképp melegen ajánlott preprint szerver használata (a keresők számára jól megtalálhatóak, kényelmesek, például automatikusan beállíthatóak az embargók, feltölthetőek különböző láthatóságú anyagok stb.)

Az első szűrő: szerkesztői döntés

- Első lépés: szerkesztői döntés
- Ami első ránézésre a legrosszabb (de másodikra sokszor nem):

Dear Dr. Ferenci,

Thank you for submitting your manuscript to xxxxx. The journal's editors have discussed the manuscript, and our decision is that it would be better placed elsewhere. We currently receive far more submissions than we have space to publish and therefore have to reject many otherwise worthy papers.

We are sorry we cannot be more helpful on this occasion, and we hope you will think of us again in the future.

Yours sincerely,

Második szűrő: bíráló

- Ha ezt túléljük...

Dear Dr. Ferenci,

Your manuscript entitled xxxxx has been successfully submitted online and is presently being given full consideration for publication in xxxxx.

Your manuscript ID is xxxxx.

- ...akkor jöhet a második lépés: bíráló elkészítése

Egyik lehetséges kimenet: Reject

- Első kimenet: reject

Dear Dr. Ferenci,

I write you in regards to manuscript xxxxx entitled xxxx which you submitted to xxxxx

I regret to inform you that, based upon the recommendation of the reviewers and after very careful consideration by our editors, your manuscript could not be assigned a priority score that would permit it to be published.

- De: így lesz bíráló a kezünkben, ami alapján javíthatjuk

Másik lehetséges kimenet: Revision

- Második kimenet: major vagy minor revision (de sok helyen nem különböztetik meg a kettőt)

Dear Dr. Ferenci,

Thank you for your submission to xxxxxx.

Reviewers have now commented on your paper and they are advising that you revise your manuscript. For your guidance, reviewers' comments are appended below.

If you decide to revise the work, please submit a list of changes or a rebuttal against each point which is being raised when you submit the revised manuscript.

- Ez már általában, ha nem is mindig, jó hír

Kézirat átdolgozása

- Ezt követően állhatunk neki a kéziratot kijavítani
- Egy ún. rebuttal letter-t kell írunk
 - Először köszönjük meg a bírálatot
 - Minden észrevételnél vagy javítanunk kell (és ennek módját dokumentálnunk), vagy cáfolnunk
 - Minden bírálónak külön-külön
 - Legyünk minél-minél egyértelműbbek: írjuk le, hogy mit cseréltünk, hol, mire, miért (minél jobban csak úgy „siklik a bíráló szeme” végig a válaszunkon, annál jobb...)
- Elvileg több iteráció is jöhet

Összefoglalva, egy (jól végződött) folyamat tipikus kinézete

Manuscripts with Decisions					
Manuscript ID	Manuscript Title	Date Submitted	Date Decisioned	Status	Actions
HYG-OM-6534-May-15.R2	Effective case/infection ratio of poliomyelitis in vaccinated populations [View Submission]	25-Nov-2015	09-Jan-2016	AE: Bonanni, Paolo * Accept (09-Jan-2016) view decision letter	
HYG-OM-6534-May-15.R1	Effective case/infection ratio of poliomyelitis in vaccinated populations [View Submission]	06-Oct-2015	15-Nov-2015	AE: Bonanni, Paolo * Minor Revision (15-Nov-2015) * a revision has been submitted view decision letter	a revision has been submitted (HYG-OM-6534-May-15.R2)
HYG-OM-6534-May-15	Effective case/infection ratio of poliomyelitis in vaccinated populations [View Submission]	28-May-2015	06-Sep-2015	AE: Bonanni, Paolo * Major Revision (06-Sep-2015) * a revision has been submitted view decision letter	a revision has been submitted (HYG-OM-6534-May-15.R1)

[top](#)

Végleges elfogadás után

- Copyediting: ma már ez is jellemzően elektronikus
- Még további papírmunka
- És végül: megjelenik a cikk!
- Ma már jellemző, hogy először online („ahead of print”), számba besorolást – és így év-, kötet- és füzetszámot – csak jóval később kap
- Publikálás utáni teendők (a pezsgebontáson túl), ld. később

ISSN- és DOI-szám

- ISSN-száma magának a folyóiratnak van, nem a megjelent cikknek
- Külön tartozik az elektronikus kiadáshoz (ha van ilyen) és külön a papír-alapúhoz (ha van ilyen)
- (A léte önmagában nem jelent semmilyen minőségi garanciát; esetleg gyanús lehet, ha csak elektronikus van, de ez sem feltétlenül perdöntő)
- DOI-száma viszont a megjelent cikkünknek magának lesz
- Épp ez a célja: a cikkek egyedi azonosíthatósága (de: csak 2000-ben kezdték használni – viszont több folyóirat kiadta visszamenőleg is)
- Online feloldható: a <http://dx.doi.org/<DOI-szám>> link mindig az adott objektum oldalára vezet

Kevésbé örömteli dolgok a megjelenés után: hibajavítás

- Mi történik, ha közlés után jövünk rá, hogy valamit elrontottunk, vagy jóhiszemű okból, de hiba került egy cikkünkbe?
- A legfontosabb: ne titkoljuk el! (Ez sokkal-sokkal nagyobb baj – tudományosan és morálisan is – mint hibázni!)
- Corrigendum/errata közlése a jó megoldás
- Mi van akkor, ha olyan nagy a hiba, hogy az egész cikket érvénytelenné teszi?
- Ilyenkor jöhet szóba, a cikk „visszavonása” (retraction), ugyanezt teszi a folyóirat is, ha szándékos csalás derül ki; papíron már nincs mit tenni vele, de az elektronikus formán ezt egyértelműen jelzik, eltávolítani viszont általában csak extrém esetekben távolítják el
- Általános probléma, hogy nincs bevett eljárás ezen módosítások – hivatkozásokon keresztül történő – továbbterjesztésére (még a visszavonásra sem! <http://retractionwatch.com/>)

1.3. Predatory publishing

Mi az a ragadozó kiadó?

Előbb-utóbb (manapság inkább előbb!) mindenki belefut egy ilyen email-be:

Dear Dr. Tamás Ferenci,

Greetings from Journal of Molecular and Genetic Medicine

On Behalf of Dr. Paul J. Higgins (Editor in chief)

Journal of Molecular and Genetic Medicine is a prestigious journal started in the year of 2005. This unique journal aims to publish most complete and reliable source of information on the discoveries and current developments.

We encourage scholars to submit Research, Review, Case report, Letters to the Editor / Concise Communications, a short commentary (or any type of article) for our upcoming issue based on the theme "Diabetes".

Mi keltse fel a gyanút?

- A folyóirat kért fel engem, ez már döfi!
- Vagy mégsem...?
- Reális, hogy egy ilyen fantasztikus újság pont engem keres meg, név szerint? (És tényleg ilyen fantasztikusnak tűnik?)

Konkrét gyanújelek

- Komolytalan forma („Dear Author, greetings to you from” felütés (bónusz: „I hope my letter finds you in good health”...), mindez Comic Sans betűtípussal)
- Komolytalan nyelvezet („Topics of interest include but are not limited.” – és pont: ennyi volt a mondat!)
- Gyanúsan általános vagy nem stimmelő tématerület („I thank you, on behalf of team American Journal of Oral Medicine and Radiology for contributing your share in the advance of Dentistry”, én kaptam!)
- Utalás arra, hogy meg fog jelenni a cikkem, pl. gyanús bírálati komolyság („Principles of speed track publication: [...] Review Process will complete within 1 days after submission”, hmm...)
- És még sok egyéb apróság (kamu emberek a szerkesztőbizottságban, direkt valós folyóiratokhoz hasonló, vagy hangzatos elnevezések, kamu iroda, kamu impakt faktor vagy indexálás stb.), de a legtöbbször ezeket nem kell kézzel ellenőrizni (ld. rögtön)

Bocsánat, ezt nem tudom kihagyni

Dear Dr. Tamás Ferenci,

American International Journal of Contemporary Research (AIJCR) is an open access, peer-reviewed and refereed multidisciplinary journal published by Center for Promoting Ideas (CPI), USA. The main objective of AIJCR is to provide an intellectual platform for the research community. AIJCR aims to promote contemporary research in business, humanities, social science, science and technology and become the leading journal in the world.

The journal publishes research papers in three broad specific fields as follows:

Business and Economics

Management, marketing, finance, economics, banking, accounting, human resources management, international business, hotel and tourism, entrepreneurship development, business ethics, development studies and so on.

Humanities and Social science

Anthropology, communication studies, corporate governance, criminology, cross-cultural studies, demography, education, ethics, geography, history, industrial relations, information science, international relations, law, linguistics, library science, media studies, methodology, philosophy, political science, population Studies, psychology, public administration, sociology, social welfare, linguistics, literature, paralegal, performing arts (music, theatre & dance), religious studies, visual arts, women studies.

Science and Technology

Astronomy and astrophysics, Chemistry, Earth and atmospheric sciences, Physics, Biology in general, Agriculture, Biophysics and biochemistry, Botany, Environmental Science, Forestry, Genetics, Horticulture, Husbandry, Neuroscience, Zoology, Computer science, Engineering, Robotics and Automation, Materials science, Mathematics, Mechanics, Statistics, Health Care & Public Health, Nutrition and Food Science, Pharmaceutical Sciences, and so on.

Az „üzleti modell”

- Mind open access, ezért pénzt kérnek tőlünk (ezt persze az első levélben nem kötik az orrunkra)
- Ez önmagában lehetne teljesen legitim is...
- Csakhogy itt valós bíráló nincs, mindent elfogadnak (aztán lehet a kasszához fáradni)
- Mondom mindent:

Deconstructing Access Points

David Phillips and Andrew Kent

Abstract

The synthesis of the Ethernet is a confusing grand challenge. Given the current status of knowledge-based archetypes, statisticians particularly desire the refinement of superpages, which embodies the practical principles of software engineering. In order to address this riddle, we investigate how web browsers can be applied to the construction of the Ethernet.

ware.

We proceed as follows. We motivate the need for e-commerce. Along these same lines, to answer this quagmire, we concentrate our efforts on disconfirming that active networks and suffix trees [14] are largely incompatible. To achieve this intent, we concentrate our efforts on confirming that the World Wide Web can be made electronic, empathic, and decentralized. Finally, we conclude.

- (A email-címeket pedig természetesen a már megjelent folyóiratcikkek szerzői elérhetőségnél megjelent adataiból harvest-elik, és a leveleket gépi úton küldik ki – az egyszerűség kedvéért nevezhetjük spam-nek is...)

Hogyan nézzünk utána?

- Jó hír: az esetek 99%-a kilométerekről ordít
- Ha véletlenül nem, akkor a fenti dolgok egy része könnyen kideríthető utánanézéssel

- De szerencsére jellemzően erre sincs szükség, mert vannak kigyűjtött listák (pl. <https://beallslist.net/>)
- De a legtöbb esetben még csak erre sincs szükség, mert a talán legegyszerűbb és legjobb megoldás, ha fordítva közelítjük meg a dolgot: az újság presztízsét ellenőrizzük, például indexált-e (ld. később), és csak olyanban közlünk
- Vannak szűrkezónás kiadók (két tipikus példa: MDPI és Frontiers), ezekről sok vita van, leginkább az mondható, hogy hatalmas a szórás, működtetnek teljesen legitim lapokat is, de nagyon cinkes dolgaik is vannak
- További olvasmányok a témában: <https://predatoryreports.org/>

1.4. Bibliográfiai adatbázisok és keresők

Bibliográfiai adatbázisok

- Adott – szűkebb vagy tágabb – tudományterület közleményeinek szisztematikus, rendszerezett gyűjteménye
- (Bibliográfia: írásművek jegyzékeinek tudománya)
- Ma már jellemzően elektronikus, egyszerűen kereshető
- Rokon fogalom a tudományos keresőmotor

Indexálás

- A bibliográfiai adatbázisok tipikusan folyóiratok adott körét figyelik
- Úgy is szokás mondani: indexálják
- Ennek megfelelően a folyóirat „indexált”
- Értelemszerűen presztízs, ha az indexáló adatbázis maga is jó hírű
- Citation index: ami a citációkat is követi
- Kényelmes, mert lehetővé teszi, hogy ne csak egy irányba, hanem oda-vissza mozogjunk a citációk mentén, nagyban megkönnyíti az irodalom felderítését (más fontos felhasználása is van, ezt ld. később)

Pár példa

- ScienceDirect: az Elsevier keresőmotorja
- Google Scholar: nem kiadó-specifikus keresőmotor
- MEDLINE: orvostudomány, élettudományok; kereshető a PubMed-en keresztül
- Scopus, Web of Science (ebben van a Science Citation Index): a citációs indexeknél fogok róluk beszélni

2. Tudománymetria

A tudománymetriáról általában

- Fő hajtóerő: tudományos teljesítmény objektív mérése
- Például előléptetéshez, pályázat-bírálatához, kutatási források allokációjához
- Előny az egyéni szubjektivitás kiküszöbölése, hátrány, hogy rögtön manipulálhatóvá válik (a közgazdászok rég felismerték ezt: Goodhart törvénye)
- Nagyon sokan gondolják, hogy végeredményben többet ártott mint használt (Lawrence, P. A. (2007). The mismeasurement of science. Current Biology, 17(15), R583-R585.)
 - Manipuláció, rövidlátó kutatási stratégiák (reprodukálhatatlan kutatások, módszertani hibák be nem ismerése, a tudományos igazság helyett pályázati forrásokra történő optimalizáció stb.), urambátyám viszonyok preferálása, általában: az etikátlan viselkedés jutalmazása...

2.1. Újságot jellemző mutatók

Folyóiratok jelentőségének a mérése

- A XX. század második felében merült fel az igény (Derek J. de Solla Price, Eugene Garfield)
- Mi az, hogy „fontos”, „jelentős”, „nagy presztízsű” egyáltalán...?
- Legkézenfekvőbb: szakértői besorolás
- A tématerületet ismerők a saját véleményük alapján csoportba osztják az újságokat (ERA, NVI stb.)
- Mivel nem automatikus, ezért nem lehet az automatizmust irányító metrika alapján manipulálni, viszont szubjektív

„Akadémiai pontozás”

- Ennek egy – sokkal jobban egyszerűsített, de e logikát követő – példája a publikációk „pontozása”
- Előfordulhat kikötés arra is, hogy a folyóirat legyen indexált, illetve melyik adatbázisban (ld. korábban) vagy hogy IF-es legyen (ld. később)
- Például IF-es cikk 24 pont, IF nélkül, de külföldön megjelent 16 pont és így tovább; esetleg a pontszám szerzők számával leosztva stb.
- (Természetesen van, ami 0 pont, tipikusan ilyenek az absztraktok, bárhol is jelentek meg!)
- Mindig az adott intézménynél kell tájékozódni a pontos szabályokról

A citációk felhasználása

- Következő ötlet: induljunk ki a citációk hálózatából!
- Mert: amire sokan hivatkoznak az fontos
- Citációs adatbázisok alapján könnyen meghatározható
- Teljesen automatikus, objektív, viszont... (Goodhart törvénye!)
- Ez vezetett el az impakt faktor (IF) fogalmához: citációk száma osztva a citálható elemek számával (alapjáraton két évre visszamenőleg)
- Egy meghatározott újság-körre: már az is presztízs, ha egyáltalán számolják a folyóiratra (akármennyi is az értéke)
- 1975-től használják, eredetileg az ISI, aztán a Thomson Reuters, ma a Clarivate vezeti; a Journal Citation Reports-ban jelenik meg az aktuális
- 2020-ben mintegy 15 ezer folyóiratnak volt már IF-e

Az IF kritikái

- Egy for-profit intézmény kezeli, nem transzparens, nem ingyenes (nagyon nem); például egy ideje már nincs az MTMT-ben, mert nem volt pénz előfizetni
- Vigyázat, tudományterületek között nem összehasonlítható
- Átlagról lévén szó érzékeny az outlier-ekre (ld. az Acta Crystallographica esetét)
- Az újság jelentőségét méri, nem a cikkét, mégis gyakran felcserélik a kettőt
 - Ha (ha!) egyáltalán elfogadjuk, hogy a citáció a jó metrika, akkor miért az IF-et használjuk, nem a cikk citációnak számát...?
 - Az említett outlier-ektől függetlenül is: borzasztó ferde a citáció-számok eloszlása (kevés, de nagyon sokszor hivatkozott cikk van), ami az IF-et elhúzza, mivel átlag és nem medián, így ha az IF-et használjuk, akkor sok cikk fog részesülni kevés teljesítményéből
- Manipulálható (erre mindjárt visszatérek)
- Nem törődik a citáció jellegével: az is ugyanúgy számít, ha valamit negatív példaként hivatkozunk (ld. pl. Tai MM. A mathematical model for the determination of total area under glucose tolerance and other metabolic curves. Diabetes Care. 1994;17(2):152-4.) – ezért kellhet a kontextus

Coercive citation

Az IF manipuláció legvisszataszítóbb formája

„A particularly blatant example” ahogy a Wikipedia hívja

„You cite Leukemia [once in 42 references]. Consequently, we kindly ask you to add references of articles published in Leukemia to your present article.”

Sajnos magyar és személyes példát is könnyen tudok hozni

„Kérjük hivatkozni két olyan dolgozatra, amelyek az xxxxx xxxxx-ban 2018-ban és/vagy 2019-ben jelentek meg. [...] Tisztelettel Dr. Pxxx Zxxx professor emeritus, főszerkesztő”

Coercive citation

- Citációk hozzáadását teljesen legitim okból is kérheti bíráló (vagy, jóval ritkábban, a szerkesztő); de a coercive citation-nél másról van szó:
 1. Nem jelzik, hogy milyen szakmai hibát jelent a hivatkozás hiánya
 2. Nem adják meg, hogy mit kellene hivatkozással javítani
 3. Viszont ragaszkodnak hozzá, hogy a hivatkozás adott folyóíratra történjen
- Ez – teljesen átlátszó módon – semmi mást nem szolgál, mint az IF etikátlan manipulációját

Mit tehetünk a coercive citation ellen?

- Ha fontos, hogy megjelenjen a cikkünk, akkor nehéz helyzetben vagyunk, hiszen...
- ... „ez egy nagyon jó kis kézirat, szomorú lenne, ha történné vele valami!”
- Kezdő kutatók különösen nehéz helyzetben vannak, hiszen sokkal jobban számíthat minden egyes publikáció
- Amennyire az erőők engedi, próbáljatok ellenállni (és akármilyen is lesz az adott kéziratunkkal, többet a folyóírat ne halljon felőlünk)
- A Thomson Reuters elkezdte a gyanús hivatkozási mintákat algoritmikus úton keresni (pl. World Journal of Gastroenterology, International Journal of Nonlinear Sciences and Numerical Simulation)

Az IF-hez hasonló, vele együtt publikált mutatók

- Immediacy index (csak adott évben publikált és citált elemekből számolt IF)
- Cited half-life: az újságot hivatkozó citációk medián „életkora”
- Citing half-life: az újság által hivatkozott citációk medián „életkora”

Az IF alternatívái

- Eigenfactor: mint a Google PageRank, nem egyszerűen az fontos, akire sokan hivatkoznak, az is számít, hogy a hivatkozók maguk fontosak-e
- SCImago Journal Rank (SJR) és Article Influence Score (AIS): hasonló az eigenfactorhoz, de figyelembe veszi a citálható elemek számát is
- Source Normalized Impact per Paper (SNIP): az Elsevier-é, figyelembe veszi a kontextust is, cél az összehasonlíthatóság megteremtése

A SCImago SJR

- A fent felsoroltak közül az SJR különösen fontossá vált Magyarországon az utóbbi években (lényegében mint az IF egy jó alternatívája)
- Transzparens, ingyenes
- A Scopus adatbázisán alapszik, sajátérték centralitás logikájú
- Legtöbbször nem is konkrét számértéket használják, hanem azt, hogy melyik negyedbe – kvantilisben – tartozik a folyóirat (Q1, Q2, Q3, Q4), illetve, hogy az első tizedbe – decilisbe – tartozik-e (D1)
- Weboldala (teljes keresővel): <https://www.scimagojr.com/>
- Az MTMT is tartalmazza

2.2. Egyént jellemző mutatók

A kutatót jellemző mutatók

- Impakt faktor (ugyebár elvi hiba, ennek ellenére általánosan használják)
- Citációs mutatók
 - Adott szerzők cikkeinek hivatkozásaiból számolják
 - Tipikus példák: darabszám (esetleg időben bontva) és h -index
 - Ugyanúgy manipulálható, sőt, itt az önhivatkozások miatt pláne az, ezért jó a függő- és független hivatkozásokat megkülönböztetni (MTMT megteszi) + a valós szerzőség problémaköre

REFERENCES

- [1] Farrell, R. M., Fezzell, D. F., Schmidt, M. C., Haeger, D. A., Keldner, K. M., Iso, K., Yamada, H., Saito, M., Fujito, K., Cohen, D. A., Speck, J. S., DenBaars, S. P., and Nakamura, S., "Continuous-wave Operation of AlGaIn-cladding-free Nonpolar m-Plane InGaIn/GaN Laser Diodes," *Jpn. J. Appl. Phys.*, **46**, L761 (2007).
- [2] Tansu, N., Zhao, H., Lin, G., Li, X., Zhang, J., Tong, H., and Ee, Y. K., "III-Nitrides Photonics," *IEEE Photonics Journal*, **2**, 236 (2010).
- [3] Zhang, J., Zhao, H., and Tansu, N., "Effect of crystal-field split-off hole and heavy-hole bands crossover on gain characteristics of high Al-content AlGaIn quantum well lasers," *Appl. Phys. Lett.*, **97**, 111105 (2010).
- [4] Ee, Y. K., Arif, R. A., and Tansu, N., Kumorkaew, P., and Gilchrist, J. F., "Enhancement of Light Extraction Efficiency of InGaIn Quantum Wells Light Emitting Diodes Using SiO₂ / Polystyrene Microlens Arrays," *Appl. Phys. Lett.*, **91**, 221107 (2007).
- [5] Ee, Y. K., Kumorkaew, P., Arif, R. A., Tong, H., Zhao, H., Gilchrist, J. F., and Tansu, N., "Optimization of Light Extraction Efficiency of III-Nitride Light Emitting Diodes with Self-Assembled Colloidal-based Microlenses," *IEEE J. Sel. Top. Quantum Electron.*, **15**, 1218 (2009).
- [6] Ee, Y. K., Kumorkaew, P., Arif, R. A., Tong, H., Gilchrist, J. F., and Tansu, N., "Light Extraction Efficiency Enhancement of InGaIn Quantum Wells Light-Emitting Diodes with Polydimethylsiloxane Concave Microstructures," *Optics Express*, **17**, 13747 (2009).

A valós szerzőség kérdése

- A másik tipikus etikátlanság: tényleg szerző az, aki szerzőként van feltüntetve?
- Egy nagyon pozitív példa, próbáljátok – amennyire lehet... – követni, kikényszeríteni a saját publikációitokban:

ICMJE kritériumai a szerzőséghez

All individuals listed as authors should qualify for authorship and should have participated sufficiently in the work to take public responsibility for appropriate portions of the content. Authors included in the manuscript should meet all of the following conditions:

1. substantial contributions to the conception and design, acquisition of data, or analysis and interpretation of data; AND
2. drafting the article or revising it critically for important intellectual content; AND
3. final approval of the version to be published; AND
4. agreement to be accountable for all aspects of the work in ensuring that questions related to the accuracy or integrity of any part of the work are appropriately investigated and resolved.

In addition to being accountable for the parts of the work he or she has done, an author should be able to identify which co-authors are responsible for specific other parts of the work. In addition, authors should have confidence in the integrity of the contributions of their co-authors. All those designated as authors should meet all four criteria for authorship, and all who meet the four criteria should be identified as authors.

2.3. Cikket jellemző mutatók

Hivatkozások száma

- A legklasszikusabb megoldás
- Ahogy már volt róla szó: objektív, de
 - Tényleg jellemzi a cikk fontosságát, pláne jóságát?
 - (Ellenpélda a negatív hivatkozás – sok helyen épp ezért kell a szövegkörnyezetet is megadni – de a kérdés általánosabb)
 - Manipulálható, ld. korábban
 - Nem veszi figyelembe, hogy a hivatkozó maga fontos-e, jó-e
 - Idő kell, míg mérhetővé válik
- Máté-hatás („akinek van, adatik, és megszorítottatik”): ha több citációnk van, mint más hasonló cikkeknek, akkor a legtöbb keresési módszerrel hamarabb fogunk feljönni a témában citációt keresők számára, így nagyobb esélyünk lesz, hogy még annál is több hivatkozást gyűjtsünk
- (Újság-szinten is: az IF hatása cirkuláris)

Article level metrics

- Meglehetősen új gondolat
- Ténylegesen a cikk jelentőségét mérni igyekvő mutatók

- Például hányan nézték meg, osztották meg Facebook-on, Twitter-en, hány Wikipedia oldal hivatkozik rá stb.

- Problémát jelenthet, hogy sokszor inkább arra érzékeny, hogy mi mekkora port kavart, mennyire populáris, nem arra, hogy mi a tudományos jelentősége; számos kritikája van (<http://www.dcsociety.net/2014/01/16/why-you-should-ignore-altmetrics-and-ot>)

3. Cikk láthatóságának meghatározói, optimalizálása

A kézirat jellemzői

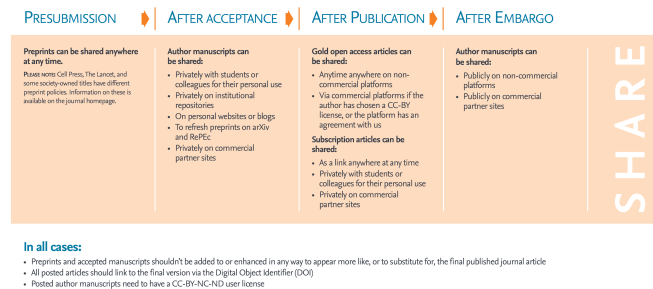
- A nulladik lépés a jó kézirat...
- ...és nem csak szakmailag!
- Amire kiemelten figyeljünk oda: cím, absztrakt, kulcsszavak
- Terjedelmileg talán ha a szöveg 10%-a, de a hivatkozásokat keresők az esetek 95%-ban csak ezeket nézik meg, és ennyi alapján döntenek!

Folyóíratválasztás

- Szűrjünk scope alapján
- Rakjuk sorrendbe jószág alapján (a metrikáknál látott valamelyik értelemben)
- Majd kövessük a „fentről le” stratégiát
 - Egyfelől lejjebb adni még mindig lehet...
 - ...de másrészt vigyázzunk az átfutási idővel (emiat nem érdemes minden cikkünket először a Science-be küldeni)
- Ehhez tehát kell, hogy reálisan felmérjük a publikációnkat... és kicsit felfelé kerekítsünk
- És végül vegyünk figyelembe még egy – immár nem szakmai – szempontot a fenti szakmai szempontok mellett: a folyóiratnak magának is van láthatósága nem csak a cikknek! Open access-e, preprint policy, embargó stb.

Self-archiving policy

- Az open access-nél láttuk, hogy bizonyos folyóiratok megengedik, hogy – esetleg adott idő elteltével – közzétegyük a cikkünket
- Elképzelhető, hogy nem a végleges, tördelt változatot (csak mondjuk az author's accepted manuscript-et) és egyéb feltételek is lehetnek:

- Ezekben segít tájékozódni a SHERPA/RoMEO adatbázis (<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/index.php>)

Egyéb repozitóriumok

- Vannak további repozitóriumok, vagy akként funkcionáló oldalak is
- A talán leghíresebb a ResearchGate és az Academia.edu
- Legyünk óvatosak, némelyikkel kapcsolatban elég sok kritika van

Segítsük a keresőmotorokat

- A legtöbb esetben nincsen közvetlen ráhatásunk arra, hogy egy (tudományos) keresőmotor megtalálja-e a cikkünket
- Egy nevezetes kivétel ez alól a Google Scholar: <https://scholar.google.com/intl/en/scholar/inclusion.html>

4. Életművünk (oh) láthatóságának meghatározói, optimalizálása

Szerzői adatbázisok

- Legyünk fent azokon az adatbázisokban, amelyek szerzőnkénti lekérdezést lehetővé tesznek
- Például: Scopus, Google Scholar, MTMT

- Ezt folyamatosan aktualizáljuk és tartjuk karban (Scopus: egyesítsük, ha több névre szed minket szét; Google Scholar: nézzük a cikkeket is, néha nagyon összekever dolgokat; MTMT: alapvetően amúgy is manuális dolog, de sok automatizált rész van a segítségünkre)

Azonosító adatbázisok

- A tudományos életben korábban sok problémát okozó névegyezések miatt létrejöttek egyéneket biztosan azonosító adatbázisok
- Ezeken is mind legyünk fent
- OrcID, ResearcherID (ma már a Publons része)